

Ehdotus Luolalanjärven ja sen ympäristön luonnon- arvojen ja -varojen säilyttämiseksi

1(2)

Me allekirjoittaneet yhdistykset kannamme huolta Naantalien Luolalanjärven ja sen ympäristön tilasta ja haluamme yhdessä jättää tämän muistion Varsinais-Suomen Liitolle ja Naantalien kaupungin päättäjille.

Luolalanjärvi Naantalien ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä luo ympäristöineen upean sisääntulon sekä kaupunkiin että saaristoon. Paikkakuntalaisen silmä on eteläpäädyn voimalaitokseen jo tottunut. Hänkin kyllä havaitsee järven itäpuoleisen pellon päädyssä ammottavan aukon, puukasat, työkoneet ja epämääräiset maa-ainesröykkiöt. Peruuttamatonta on tapahtumassa.

Jotta voi nähdä tien tasolta koko järven ympäristön, pitää ajaa Järveläntietä kohti eteläpäätyä. Voimassa oleva maakuntakaavan teksti ”Teollisuusalueilla tulee huomioida pohjavesialueet sekä turvata luonto-, kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot sekä yhtenäisten virkistysalueiden ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus” on jäänyt kuolleeksi kirjaimeksi. On hyvä asia, että Naantalilla on voimallinen teollisuus, joka tuo vaurautta, mutta sillä ei voida samanaikaisesti nakertaa pala palalta sitä suloista idylliä ja kutsuvuutta, jonka Naantali on vuosisatoja ihmisille tarjonnut.

Sataman ja teollisuuden raskas liikenne jyrisee Järveläntietä kohti Viestitietä. Liikennettä on paljon ja se tulee lisääntymään, mutta samalla lisääntyy meluhaitta, joka hyökyy järviolueelle. Melu pitäisi sulkea seinämän taakse, joka samalla turvaisi järven eteläpäätyä käyttävää kevyttä liikennettä.

Maiseman tuhoaminen näkyy mittavana järven itäisellä puolella. Imatran voiman asuinalue on kulttuurialuetta. Sen puitteet pitäisi säilyttää muistona tulevia sukupolvia varten. Suojavyöhykkeet, mikäli niitä on, ovat nauhamaisen kapeita puurivistöjä. Ongelmallisin luontopolun tilanne on metsäosuudella, joka on kutistunut kovin kapoiseksi. Ekologinen yhteys on katkaistu. Luonto katoaa uhkaavasti teollisuuden laajentuessa kohti järveä. Upeat, korkeat, monimuotoiset kalliot hupenevat sepeliksi, puita kaadetaan. Kadonneen luonnon tilalla kohoaa melu-, pöly- ja näköesteeksi rakennettuja korkeita maavalleja. Ympäristöhaitta on mittava kestoltaan ja vaikutuksiltaan ja hiertää monien mielessä aiheuttaen kielteisiä vaikutuksia jopa ympärillä toimiviin yrityksiinkin.

Nesteen toiminta on lakkaamassa, mitä tapahtuukaan muille yrityksille? Tiloja ja rakennusmaata on vapaana. Nyt pitäisi kyllä puhaltaa peli poikki ja pitää tuumaustauko. Liekö järkevää louhia enempää jääkauden aikaisia kallioita? Mitä jos louhimisyrittäjän kanssa tehtäisiin maanvaihtosopimus? Louhimattomat kalliot turvaavat Luolalanjärven näkymät ja sen arvo ja kiinnostavuus virkistyskeitaana kasvaa kunnostustoimien myötä. Myös Luolalanjärven kalliopohjavedet säilyvät.

Pelkkä tien tasolta maiseman katselu ei riitä, on kiivettävä länsirannan eli Sokerin rinnettä ja katsottava samalla tulevaisuuteen. Minkä pittoreskin kukkulalle rakennetun kylän siihen saakaan! Ovathan vastarannan kauniit kalliot ja metsä varmasti tallella ja teollisuus piilotettuna niiden taa?

On mietittävä, mitä tarkoittaakaan Luolalanjärvelle ja Naantalille ainakin viiden Viluluodon väestö järviluontoa virkistykseensä käyttämässä. Monellakin tapaa merkitsevää on, mille puolelle Ukko-Pekan siltaa rakentaminen lähitulevaisuudessa asettuu. Mitä tekisi suurkaupunki, jos sillä olisi tuollainen Sokerin alue keskusta-alueella? Esimerkkejä kyllä on.

Luolalanjärven vesi on nyt pilattu, leväinen, haiseva, uimiseen, kalastukseen ja jopa kasteluvedeksi kelpaamaton. Järveä kuormittavat teollisuusalueilta tulevat lukuisat laskuojat, valtaosa ilman puhdistustoimia. Järven oma sisäinen kuormitus pahentaa tilannetta särkikaloja ja rehevöitymisestä johtuvaa kasvillisuutta unohtamatta. Järviruoko on harvinaistunut. Osmankäämi on puolestaan vallannut leveänä kasvustona rantaviivaa ja ojia. Mereen johtavan laskuojan pato estää petokalojen nousun järveen. Onneksi tiedossa on uusi pohjapato, joka auttaneekin tilannetta.

Luontoarvot alueella ovat moninaiset. Järvi ei ole pelkästään mielenkiintoinen lintujärvi muuttoaikoina. Ympäri vuoden täällä tapaa lintuja ja linnuista kiinnostuneita. Keväästä syksyyn parveilevat järvellä lintubongarit läheltä ja kaukaa aina kun joku harvinainen lintu on havaittu, esimerkkinä vaikkapa kotkat ja harmaahaikarat.

Vaikka metsä on kutistunut aivan liian pieneksi, alueella on runsas eläimistö. Metsäkauriit, ketut, supikoirat, jänikset, oravat, päästäiset, kyyt, tarhakäärmeet sekä ukkoetanat pitävät sitä asuinsijanaan, mutta valitettavasti myös minkit - vesilintujen surma.

Kasvillisuus on rehevää ja monimuotoista. Siitä on aikanaan tehty melko kattava selvitys. Joskus on tavattu järjestää kasvikierroksia kasvien tunnistamiseksi. Laiduntamisen loputtua kasvilajien rikkaus on niukentunut. Vieraslajejakin tapaa. Järven harvinaisuus - paisuvakarve on vielä hengissä.

Seudulla on virkistysarvoa runsaasti. Talvi on suonut mahdollisuuden luisteluun, hiihtoon, kävelyyn ja pilkintään. Koronakevät näytti, miten paljon ihmiset tarvitsevat mahdollisuutta päästä nauttimaan luonnosta. Sienestäjät ja marjastajatkin ovat löytäneet omat reittinsä.

Kaupungille ja Armonlaakson vaeltajille suuri kiitos järveä kiertävän luontopolun rakentamisesta ja ylläpidosta. Eteläpäädyn sillan osittainen korotus sallisi lintupoikueiden vapaan liikkumisen. Se edistäisi myös veden vaihtuvuutta ja vähentäisi järven umpeenkasvua. Lintuihmiset toivovat linnuille enemmän tilaa ja pesimisrauhaa kaakkoisrannalle. Polun siirtäminen pohjoispäässä tien vierestä sillalle käy välttämättömäksi turvallisuuden takia. Ääntä vaimentava läpinäkyvä meluvalli tekisi polusta luontopolun suoden järvinäkymän myös E18:lla liikkuville.

Luolalanjärvessä ja sen ranta-alueilla on aina ollut runsaasti lähteitä. Viluluodon Luolalanjärven puoleinen ranta-alue on kunnostettava ja huolehdittava upeiden jalopuiden palauttamisesta arvoiseensa loistoon. Uudestaan löydetylle lähteellekin on annettava oikeus kertoa tarinaansa. Viluluodon lähde on aina ollut tärkeä osa kylpylän ja koko Naantalin historiaa. Suorastaan kaupungin kasvun ponnahduslauta. Lähteen suojeluun on panostettava. Lähteelle johtava polku upeine mäntyineen rautatien ja maantien välillä on säilytettävä osana kulttuuriympäristöä. Viluluodon ojassakin on lähteen silmiä. Maasto aiheuttaa huolta rakentamiselle kuten se teki aikoinaan rautatietä rakentaessa päätyen useisiin radan romahtamisiin jopa 50-60 metrin matkalta.

Naantalissa 1.10.2020

Pro Luolalanjärvi, rekisteröitävä yhdistys
Armonlaakson vaeltajat ry
Vallis Gratiae -yhdistys ry
Naantalin museoyhdistys ry
Naantalin kulttuuritaloyhdistys ry